

Sách hướng dẫn về các vấn đề cuộc sống dành cho người nước ngoài

Gaikokujin no tameno
Seikatu Gaido Bukku

Sách hướng dẫn về các vấn đề cuộc sống dành cho người nước ngoài

1 Cuộc sống sinh hoạt

1. Đăng ký thường trú	• • • • •	3
2. Nơi ở	• • • • •	4
3. Điện – ga- nước	• • • • •	4
4. Nguyên tắc trong cuộc sống hàng ngày	• • • • •	5
5. Liên quan đến công việc	• • • • •	5
6. Liên quan đến việc tham gia hội tự quản	• • • • •	6
7. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc	• • • • •	6

2 Cách vứt rác

1. Cách vứt rác thứ nhất	• • • • •	7
2. Cách vứt thứ hai	• • • • •	9
3. Cách bỏ rác đúng cách	• • • • •	10

3 Trông giữ - giáo dục

1. Chế độ trông giữ - giáo dục	• • • • •	11
2. Thủ tục liên quan đến đi học	• • • • •	12
3. Các khoản tiền phải nộp	• • • • •	13
4. Về kì thi đầu vào trường phổ thông trung học	• • • • •	13
5. Những câu hỏi thường gặp	• • • • •	14
6. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc	• • • • •	14

4 Tiền hưu trí (nenkin) và Bảo hiểm y tế

1. Những người sinh sống ở Nhật phải tham gia chế độ Tiền hưu trí công và Bảo hiểm y tế công.	• • • • •	15
2. Việc có hay không tham gia bảo hiểm công sẽ làm cuộc đời thay đổi lớn	• • • • •	15
3. Chế độ Bảo hiểm y tế công	• • • • •	16
4. Chế độ Tiền hưu trí công	• • • • •	17
5. Q&A Hỏi đáp liên quan đến bảo hiểm y tế công	• • • • •	18
6. Q&A Hỏi đáp liên quan đến Tiền hưu trí (nenkin)	• • • • •	18

Cuộc sống sinh hoạt

1. Đăng ký thường trú

(1) Nếu là người nước ngoài đến Nhật...

Hãy đăng kí công dân tại bàn làm thủ tục của Ủy ban nhân dân thành phố/ quận/ huyện/ xã mà bạn sẽ đến ở.

【Đồ cần mang theo】 1. Hộ chiếu (passport)

2. Thẻ cư trú (zairyu card)

※ Tùy trường hợp, nếu đăng kí địa chỉ là nơi đã có người thân hoặc bạn bè đang sống thì cần phải có sự đồng ý của người đó. Ngoài ra, có trường hợp sẽ cần đến hợp đồng thuê nhà căn hộ - giấy chứng minh mối quan hệ... Cụ thể sẽ được hướng dẫn tại bàn làm thủ tục của thành phố/ quận/ huyện/ xã.

(2) Nếu là đi từ Nhật ra nước khác...

Hãy làm thủ tục đăng kí chuyển ra nước ngoài tại bàn làm thủ tục của Ủy ban nhân dân thành phố/ quận/ huyện/ xã mà bạn đang ở.

【Đồ cần mang theo】 1. Thẻ cư trú (zairyu card)

※ Tùy trường hợp có thể sẽ bị yêu cầu đóng các khoản thuế - bảo hiểm trong khoảng thời gian sống ở Nhật. Cụ thể sẽ được hướng dẫn đến ban/ bộ phận tương ứng.

(3) Nếu là chuyển nhà nội trong nước Nhật...

① Nếu chuyển nhà trong cùng thành phố

Hãy đăng ký với Ban cư dân (Shimin-ka) thành phố hoặc “Trung tâm trao đổi về các vấn đề cuộc sống” ở tòa nhà thị chính.

【Đồ cần mang theo】 1. Thẻ cư trú (zairyu card)

2. Thẻ thông báo hoặc thẻ mang mã số cá nhân

② Chuyển từ nơi khác đến

Hãy đăng ký với Ban cư dân (Shimin-ka) thành phố hoặc “Trung tâm trao đổi về các vấn đề cuộc sống” ở tòa nhà thị chính.

【Đồ cần mang theo】 1. Thẻ cư trú (zairyu card)

2. Thẻ thông báo hoặc thẻ mang mã số cá nhân

3. Giấy chứng nhận chuyển đi (Được cấp tại bàn làm thủ tục của thành phố/ quận/ huyện/ xã nơi mà bạn sống trước khi chuyển đến)

※ Thủ tục ① và ② nếu là trường hợp chuyển đến nơi đã có người thân hoặc bạn bè đang sống thì cần phải có sự đồng ý của chủ hộ. Ngoài ra, có trường hợp sẽ cần đến hợp đồng thuê nhà căn hộ - giấy chứng minh mối quan hệ... Cụ thể sẽ được hướng dẫn tại bàn làm thủ tục của thành phố/ quận/ huyện/ xã nên hãy trao đổi trước.

③ Chuyển từ thành phố này đến thành phố khác

Hãy đăng ký với Ban cư dân (Shimin-ka) thành phố hoặc “Trung tâm trao đổi về các vấn đề cuộc sống” ở tòa nhà thị chính.

【Đồ cần mang theo】 1. Thẻ cư trú (zairyu card)

Ngoài những nội dung được hướng dẫn ở đây, có thể sẽ có những thứ cần thiết hoặc việc phải xác nhận khác. Nếu có điểm nào chưa rõ, xin trao đổi trước tại Ban thị dân, Ủy ban nhân dân thành phố (shiyakusho), hoặc bàn lễ tân trung tâm trao đổi các vấn đề cuộc sống ở tòa nhà văn phòng hành chính.

2. Nơi ở

Thông thường, mọi người thông qua Bất động sản để tìm cho mình khu vực nơi mà mình muốn ở. Khi kí hợp đồng thuê nhà hoặc căn hộ, ngoài số tiền tương đương tiền nhà một tháng thì còn phải trả tiền đặt cọc bảo đảm (shikikin), tiền cảm ơn (reikin), và tiền phí môi giới cho bên Bất động sản. Số tiền đặt cọc bảo đảm (shikikin) đó khi giải quyết hợp đồng (không thuê nữa) sẽ được hoàn trả lại, tuy nhiên có thể có trường hợp số tiền này bị trừ bớt phần tiền tu sửa lại căn hộ, ví dụ như tiền thay chiếu... Tiền thuê nhà thông thường sẽ phải trả trước hàng tháng, và trả vào tháng trước đó. Khi kí hợp đồng, cần phải làm các thủ tục cần thiết nên lời khuyên là hãy đi cùng với ai đó biết tiếng Nhật. Khi giải quyết hợp đồng (không thuê nữa), cần phải thông báo với chủ nhà hoặc là Bất động sản trước 1 tháng.

※ Liên quan đến nhà thành phố- tỉnh kinh doanh (shiei- kenei)

Nhà thành phố- tỉnh kinh doanh (shiei- kenei) là những tòa nhà do cơ quan hành chính của thành phố hoặc tỉnh xây dựng, với mục đích dành cho những người có thu nhập thấp, gặp khó khăn trong việc thuê nhà. Việc xét tuyển vào ở nhà công được diễn ra định kỳ, nhưng thời gian xét tuyển và thủ tục đăng ký của nhà do thành phố kinh doanh (shiei) khác với nhà do tỉnh kinh doanh (kenei). Mọi chi tiết xin liên hệ Ban kế hoạch đô thị- Ủy ban nhân dân thành phố .

3. Điện – ga- nước

(1) Điện

Muốn sử dụng điện tại nhà, phải làm thủ tục cần thiết. Khi bắt đầu sử dụng điện, cần phải điền thông tin họ tên, ngày vào ở lên bưu thiếp có form sẵn và gửi đi.

(2) Ga

Muốn sử dụng ga tại nhà, phải làm thủ tục cần thiết. Khi “chuyển đến”, hãy liên lạc với công ty ga của khu vực nhà mình ở. Nhân viên công ty ga sẽ đến nhà mở van khóa ga hoặc kiểm tra thiết bị cần thiết. Khi “chuyển đi”, phải gọi báo trước với công ty ga, báo mã số khách hàng có ghi trên giấy yêu cầu thanh toán tiền ga và quyết định ngày tháng, thời gian để người của công ty ga đến nhà kiểm tra đồng hồ.

(3) Nước

Muốn sử dụng nước tại nhà, phải làm thủ tục cần thiết.

【Cách làm thủ tục】 : Khi bắt đầu sử dụng, khi dùng sử dụng nước, hoặc không dùng trong khoảng thời gian vài tháng do vắng nhà, phải làm thủ tục thông báo với **Ban đường nước của thành phố.**

【Cách chi trả】 : Hàng tháng sẽ có thông báo đến nhà nên hãy trả thông qua ngân hàng hoặc qua combini.

Nếu nợ tiền nước không trả thì có thể bị cắt nước nên hãy lưu ý!!!

4. Nguyên tắc trong cuộc sống hàng ngày

- 1) Hãy cố gắng chú ý để không gây phiền phức cho những người sống xung quanh.
- 2) Hãy cố gắng chú ý để không gây tiếng ồn, ví dụ như không nghe nhạc với âm lượng lớn, không nói chuyện to...
- 3) Hãy phân loại rác đúng cách, vứt rác đúng ngày, đúng thời gian/địa điểm qui định.
- 4) Hãy để xe đạp, đậu xe ô tô ở nơi thích hợp.

- 5) Hãy cố gắng chú ý và hợp tác với người sống xung quanh để dọn dẹp và làm vệ sinh khu vực sử dụng chung của căn

5. Liên quan đến công việc

Với những người muốn đi làm, tùy vào loại tư cách lưu trú mà loại công việc được phép làm và điều kiện cũng sẽ khác nhau.

Khi muốn tìm việc, có thể đến trao đổi ở **Hello Work**.

6. Liên quan đến việc tham gia hội tự quản

Hội tự quản là một tổ chức đoàn thể lập ra với mục đích nâng cao môi trường sống, giúp tăng cường mối quan hệ giao hảo thâm tình giữa những người sống ở cùng khu vực đó thông qua các hoạt động giải quyết vấn đề của khu vực như vệ sinh, chống trộm, chống thảm họa, các hoạt động phúc lợi hoặc các hoạt động giải trí như tổ chức lễ hội...

Hội tổ chức các hoạt động như thế nào?

- ◇ Các hoạt động nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống
 - Vệ sinh khu vực, thu gom rác thải nguyên
- ◇ nỗ lực hướng tới việc xây dựng thành phố an tâm và an toàn
 - Hoạt động chống trộm • Chống thảm họa, chống hỏa hoạn • Hoạt động vì an toàn giao thông
- ◇ nỗ lực tăng tình thân ái trong khu vực
 - Tổ chức các sự kiện tại khu vực như lễ hội, hội thao...
 - Giao lưu giữa các hộ gia đình
 - Hoạt động của các hội nhỏ như Hội trẻ em, hội người già (Silver club)...

【Nếu tham gia thì...】

- ◇ Nếu tham gia Hội tự quản thì các thông báo của thành phố sẽ được gửi tới bạn thông qua Hội.
- ◇ Có thể giao lưu với mọi người trong khu vực, giúp đỡ lẫn nhau trong lúc “chẳng may có chuyện”.
- ◇ Khi gia nhập vào Hội tự quản sẽ mất tiền Hội phí. Trước khi tham gia hãy xác nhận về phần Hội phí này.
- ◇ Được sử dụng các cơ sở, tòa nhà công.

【Nếu không tham gia thì...】

- ◇ Tùy khu vực, có thể có nơi không cho phép đổ rác nếu không tham gia Hội tự quản.

7. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc ※ Khi gọi điện thoại, trước hết hãy nói nội dung cần trao đổi.

Nội dung trao đổi	Địa điểm trao đổi	Số điện thoại
Đăng ký thường trú	Ban cư dân - Ủy ban nhân dân thành phố	
Liên quan đến nhà ở công	Ban kế hoạch đô thị - Ủy ban nhân dân thành phố	
Liên quan đến điện	Trung tâm khách hàng - Điện lực Tokyo	0120-995-331
Liên quan đến đường nước sạch	Ban nước sạch - Ủy ban nhân dân thành phố	
Liên quan đến đường nước thải	Ban nước thải - Ủy ban nhân dân thành phố (Gesuido Ka)	
Trao đổi liên quan đến công việc	Hello Work	
Liên quan đến rác	Ban môi trường sống - Ủy ban nhân dân thành phố (Shimin Kyodo Ka)	
Liên quan đến rác	Ban môi trường sống - Ủy ban nhân dân thành phố (Kankyo Seikatsu Ka)	

Cách vứt rác

Tùy loại rác khác nhau, thì màu của túi đựng rác và ngày vứt rác cũng sẽ khác nhau.

【Thu gom rác】 Ngày thu gom rác hoặc cách phân loại rác ở các khu vực sẽ khác nhau.

1. Cách vứt rác thứ nhất

※Khi vứt kính, thủy tinh bị vỡ, hay những đồ sắc nhọn thì phải gói bằng giấy báo và dán chữ “危険” (nguy hiểm) lên trên rồi đem vứt.

(1) Các loại rác

① Rác cháy được: rác sống, giấy vụn..vv.

② Rác không cháy được: đồ dễ vỡ, các sản phẩm đồ da – cao su..vv..

③ Rác tài nguyên

○Chai nhựa PET

Những loại rác vứt theo dạng chai nhựa PET là những loại có dấu chai nhựa PET. Ví dụ như chai đựng nước uống, chai đựng các loại gia vị như mirin, shoyu, hay chai đựng nước sốt không dầu (non oil dressing).

Dấu chai nhựa PET

※ Hãy tháo nắp và bóc nhãn ra trước khi vứt. Những đồ như nắp và nhãn mác thì vứt cùng với rác các sản phẩm có dấu “プラ” (Pura).

○ Giấy, báo cũ (Koshi)

Giấy báo, tạp chí, thùng các-tông, hộp đựng bằng giấy

○ Vải/ quần áo cũ (Furununo)

Những sản phẩm từ sợi cotton như vải bông may đồ quần áo mỏng mặc trong...

○ Bao bì, đồ đóng gói bằng nhựa

Bao bì, đồ đóng gói bằng nhựa là những đồ đựng, đồ bao gói làm bằng nhựa dùng cho các sản phẩm như thực phẩm các loại.

○ Lon, bình rỗng

Lon đựng thức uống (thép, nhôm), lon đựng đồ hộp, lon bình dạng xịt, nồi, ấm đun nước..v.v..

○ Chai, lọ rỗng

Chai, lọ rỗng dùng để đựng thực phẩm (thức ăn, uống) thuộc đối tượng của Rác tài nguyên.

(2) Cách vứt rác

Hãy phân loại cẩn thận trước khi vứt rác!

【Túi đựng rác được chỉ định】 Hãy cho vào túi đựng rác được bán ở các cửa hàng rồi vứt rác!

① Rác cháy được

② Rác không cháy được

③ Rác không cháy được

※Chú ý

1 Chai lọ rỗng là rác tài nguyên nhưng không được cho vào túi đựng Rác tài nguyên (túi màu xanh lá) khi mang vứt. Hãy phân loại chai lọ theo 3 nhóm màu (không màu – màu nâu – các màu khác) cho vào thùng đựng để ở địa điểm thu gom rác đã được quy định.

- Chỉ những chai lọ rỗng dùng để đựng thực phẩm mới được vứt như vậy.
- Dù có dạng giống như chai lọ thủy tinh nhưng những rác dưới đây là Rác không cháy được. Thủy tinh chịu nhiệt, các loại đồ gốm, chai lọ đựng mỹ phẩm, chai lọ có màu trắng sữa, đèn huỳnh quang, bóng đèn, bát đĩa chén cốc bằng thủy tinh, thớt thủy tinh...vv..

2 Với giấy báo cũ, hãy buộc dây hình chữ thập (hình dấu cộng) rồi mang vứt. Nếu đã bị bẩn thì hãy cho vào túi đựng Rác cháy được rồi vứt.

① Giấy báo ② Tạp chí ③ Thùng các- tông ④ Hộp đựng bằng giấy

3 Với vải/ quần áo cũ, hãy cuộn lại bằng dây rồi đem vứt. Nếu trời mưa, hoặc là đợi đến lần sau vứt hoặc là cho vào túi nilon trong suốt rồi đem vứt.

(3) Ngày thu gom rác

【Rác cháy được】: Thứ 3, thứ 6 hàng tuần

【Rác không cháy được】: Thứ 4 hàng tuần

【Rác tài nguyên – đồ đựng có dấu “プラ” (Pura)】: Thứ 5 hàng tuần

【Rác tài nguyên – Chai nhựa PET】: Thứ 4 của tuần thứ 1, 3, 5 trong tháng

【Rác tài nguyên – Chai lọ rỗng, lon hộp rỗng, giấy báo cũ, vải/ quần áo cũ】:

Khu vực Đông Kinugawa: Thứ 2 của tuần thứ 1, 3 trong tháng

Khu vực Tây Kinugawa: Thứ 2 của tuần thứ 2, 4 trong tháng

2. Cách vứt rác thứ 2

(1) Các loại rác- cách vứt

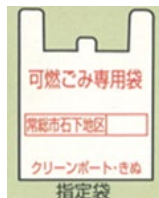
Hãy phân loại cẩn thận trước khi vứt rác!

① **Rác cháy được:** rác sống, giấy vụn, đồ da, đồ cao su, đồ nhựa..vv.

【Cách vứt】

Cho vào túi màu đỏ được chỉ định rồi đem vứt ở địa điểm thu gom rác.

② **Rác không cháy được:** đồ dễ vỡ, lon bình rỗng khác ngoài các loại lon bình dùng để đựng thực phẩm, lon bình dạng xịt..vv..

【Cách vứt】

Cho vào túi màu xanh dương được chỉ định rồi đem vứt ở địa điểm thu gom rác.

③ Rác tài nguyên

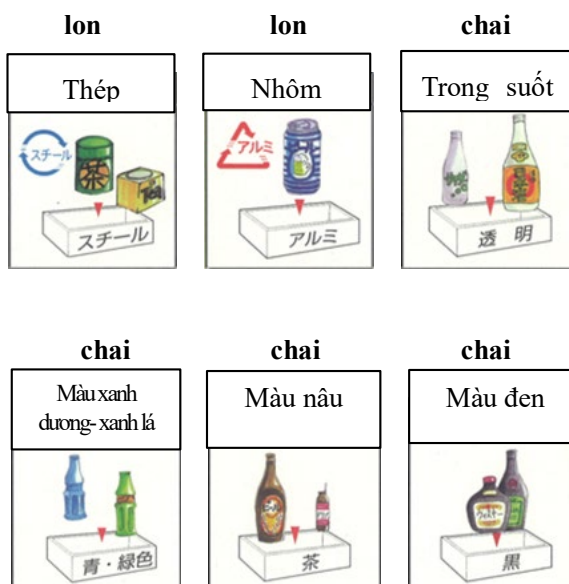
○ **Lon hộp rỗng, chai lọ rỗng (đối tượng là những loại dùng đựng đồ uống)**

Ý chỉ những loại dùng để đựng đồ uống như chai đựng bia..vv..

Lon hộp đựng đồ hộp, lon hộp đựng kẹo, lon hộp sữa..vv.. là Rác không cháy được.

【Cách vứt】

Những loại dùng để đựng đồ uống hãy cho vào hộp thu gom được chỉ định để vứt.

○ Chai nhựa PET

Những loại có thể vứt dưới dạng chai nhựa PET là những loại có dấu chai nhựa PET.

Những chai đựng dầu ăn, nước sốt, nước tẩy rửa, dầu gội đầu..vv.. không vứt ở dạng này mà hãy vứt cùng với Rác cháy được.

【Cách vứt】

Tháo nắp, bóc nhãn mác rồi cho vào thùng thu gom được chỉ định để vứt rác.

Dấu chai nhựa PET

○ Giấy báo cũ, tạp chí, thùng các- tông cũ

【Cách vứt】 Hãy buộc bằng dây nilon theo từng loại rồi đem vứt.

Xử lý rác đúng cách là bước đầu tiên để trở thành một người dân của địa phương.

Những xe tải chở rác của thành phố sẽ chở rác đi theo lịch trình, nhưng cũng sẽ có những trường hợp bị bỏ lại không chở. Nếu rác thải không được chở đi, môi trường xung quanh sẽ trở nên bẩn hơn và người dân địa phương rất không thích điều này. Nếu tình trạng này tiếp diễn, nó sẽ ảnh hưởng đến các mối quan hệ giữa mọi người trong khu phố. Hãy vứt rác đúng quy định để không xảy ra tình trạng này.

Lý do tại sao rác lại bị bỏ lại, không được chở đi:

- Vứt rác sai ngày trong tuần Hãy xác nhận ngày nào trong tuần được vứt rác nào.
- Không dùng túi rác được chỉ định Hãy cho rác vào túi đựng rác được chỉ định. Hoặc hãy buộc túi rác bằng dây theo qui định.
- Phân loại rác không đúng Các quy định về cách phân loại rác tùy địa phương sẽ khác nhau. Hãy xác nhận lại và phân đúng loại.

Tại sao các quy tắc phân loại rác giữa các địa phương lại khác nhau?

Sự khác biệt giữa loại A và loại B là việc có cho các hộp nhựa hoặc lon vào một túi riêng chuyên biệt để vứt hay không. Tùy vào địa phương sẽ đốt rác hoặc tái chế rác. Với loại A, nhựa sạch (đồ đựng) sẽ được tái chế nên cần được phân loại riêng. Loại B là sẽ được xử lý bằng cách đốt cháy nên sẽ được phân loại cùng rác cháy được.

※ Một số khu vực có các loại khác với cả A, B được nêu ở trên. Hãy đến ủy ban của địa phương lấy tài liệu hướng dẫn phân loại rác và xác nhận cụ thể.

Nếu có hộp đựng còn bẩn trong túi rác tái chế thì túi đó sẽ bị bỏ lại không được chở đi. Do đó rác tái chế (các loại hộp nhựa, lon kim loại, lọ thủy tinh) cần được rửa sạch hẳn trước khi cho vào túi mang đi vứt.

Các chai thủy tinh, pin và đèn huỳnh quang...v.v cần được mang đến cho vào thùng thu gom riêng tại các công viên, Kouminkan (trung tâm cộng đồng).

Các lon còn đồ uống bên trong thì gom lại vào túi hoặc mang đến cho vào thùng thu gom, tùy vào địa phương sẽ khác nhau. Bật lửa thì dùng hết ga, các bình dạng xịt thì cần tạo thủng lỗ để khí ga thoát ra ngoài sau đó mới vứt.

Các chai nhựa thì cần tráng sạch, bóc bỏ mác, vặn bỏ nắp chai là có thể tái sử dụng. Ở các siêu thị cũng có các thùng tái chế. Các lon kim loại, vỏ giấy hộp sữa, khay xốp đựng thực phẩm sau khi rửa sạch đều có thể tái chế.

Khi bạn vứt bỏ máy giặt, tivi, tủ lạnh, điều hoà, v.v., bạn cần phải trả phí tái chế. Hãy tham khảo cửa hàng đồ gia dụng cũ, ủy ban, để trao đổi và thanh toán chi phí xử lý.

Khi vứt rác lớn như một tủ hay một cái ghế xô-pha, thì cần dán tem chuyên dụng, liên hệ trước với ủy ban và sẽ có người đến lấy đi

Nếu bạn không biết cách vứt như thế nào, hãy xác nhận với ủy ban trước khi vứt.

Trông giữ - giáo dục

1. Chế độ trông giữ - giáo dục

	0~6 tuổi	6~12 tuổi	12~15 tuổi	15~18 tuổi	18~22 tuổi	22 tuổi~
Mẫu giáo YOUCHIEN 【3~6 tuổi】	Giáo dục bắt buộc Thời kì giáo dục cần phải đến trường			Phổ thông trung học KOUTOU GAKKOU (3~4)	Đại học DAIGAKU (4 năm)	Cao học DAIGAKUIN
Nhà trẻ HOIKUEN 【0~6 tuổi】	Tiểu học SHOU GAKKOU (6 năm) 【6~12 tuổi】	Phổ thông cơ sở CHUU GAKKOU (3 năm) 【12~15 tuổi】			Cao đẳng TANKIDAIGAKU (2 năm) Trung cấp/chuyên môn SENMON GAKKOU (1~3 năm)	Đi làm SHUUSHOKU
Nơi trông giữ trẻ được chứng nhận NINTEI KODOMOEN 【0~6 tuổi】				KOUTOU SENMON GAKKOU (5)		

(1) Chế độ giáo dục – trông giữ trước khi vào tiểu học

Tên cơ sở	Đặc trưng	Tuổi mà trẻ có thể đi	Nơi làm thủ tục
Mẫu giáo YOUCHIEN	Có thể sử dụng mà không cần căn cứ vào tình trạng đi làm hay không... của người giám hộ. Là nơi tiến hành giáo dục trẻ nhỏ.	3~5 tuổi (Trước 6 tuổi)	Trường mẫu giáo muốn cho con vào
Nhà trẻ HOIKUEN	Là nơi trông giữ thay người giám hộ trong trường hợp không thể trông giữ được ở nhà.	0 ~ 5 tuổi (Trước 6 tuổi)	Trường đào tạo phổ thông và dạy nghề Ban trẻ em (Kodomo-ka)
Nơi trông giữ trẻ được chứng nhận NINTEI KODOMOEN	Là nơi kết hợp với việc trông giữ ở Mẫu giáo Yochien và Nhà trẻ Hoikuen	0 ~ 5 tuổi (Trước 6 tuổi)	Trường hợp muốn đi Mẫu giáo thì nộp đơn vào trường Mẫu giáo (Yochien) muốn vào, Trường hợp muốn đi Nhà trẻ thì nộp vào Ban trẻ em (Kodomo-ka)

- ※ Tùy vào trường mẫu giáo (Yochien), nhà trẻ (Hoikuen) hay nơi trông giữ trẻ được chứng nhận mà tuổi nhận sẽ khác nhau.
- ※ Nếu muốn gửi Nhà trẻ (Hoikuen) vào tháng 4 thì đến đăng kí tại Ủy ban nhân dân thành phố (shiyakusho) từ cuối tháng 10 đến đầu tháng 11 năm trước đó.
- ※ Nếu muốn gửi Trường mẫu giáo (Yochien) công lập vào tháng 4 thì đến đăng kí tại trường mẫu giáo đó từ trung tuần tháng 9 năm trước đó.

(2) Giáo dục trường học

Trường	Tuổi nhập học	Nơi làm thủ tục	Cách chọn trường (công lập)	Thi đầu vào (công lập)
Tiểu học	6 ~ 12 tuổi (Từ năm 7 trở đi)	Ủy ban giáo dục Thành phố	Thành phố chỉ định	Không
Phổ thông cơ sở	12~ 15 tuổi (Từ năm 13 trở đi)	Ủy ban giáo dục Thành phố	Thành phố chỉ định ※ Có chế độ đăng kí nguyện vọng trường phổ thông cơ sở	Không
Phổ thông trung học	15~ 18 tuổi (Từ năm 16 trở đi)	Ủy ban giáo dục Tỉnh	Trường có nguyện vọng vào	Có
Trường hỗ trợ đặc biệt ※	Khoa tiểu học- Phổ thông cơ sở 6~ 15 tuổi	Ủy ban giáo dục Thành phố	Trao đổi với thành phố	Không
	Khoa Phổ thông trung học 15~ 18 tuổi	Ủy ban giáo dục Tỉnh	Trao đổi với trường có nguyện vọng vào	Có

※Trường hỗ trợ đặc biệt là trường dành cho trẻ em có khuyết tật theo học. Trường có Khoa Tiểu học (tương đương giai đoạn tiểu học), Khoa Phổ thông cơ sở (tương đương giai đoạn cấp 2), và Khoa Phổ thông trung học (tương đương giai đoạn cấp 3).

2. Thủ tục liên quan đến đi học (Trường hợp vào lớp 1 tiểu học)

① Trường hợp nhập học kì học mới (tháng 4) vào lớp 1 tiểu học

Nộp đơn cho Ủy ban giáo dục thành phố (Ban giáo dục trường học), và nhận thông báo.

Tháng 8 Bản hướng dẫn “Đăng kí đi học” sẽ được gửi đến địa chỉ của người giám hộ của trẻ em mang quốc tịch nước ngoài có Phiếu công dân tại thành phố.

Hãy điền những mục cần thiết rồi gửi đến Ủy ban giáo dục. Hãy đăng kí tại Ủy ban giáo dục trước khi hết hạn. Đồng thời, khi nhận thông báo về kiểm tra sức khỏe khi đi học (dưới dạng bưu thiếp) thì điền những mục cần thiết. ※ Cần phải có Thẻ lưu trú, Sổ tay mẹ và con, con dấu.

Tháng 10 Tổ chức kiểm tra sức khỏe khi đi học.
Cha mẹ và con cái đến trường tiểu học vào thời gian được chỉ định.

Tháng 2 Thông báo nhập học – Thông báo đi học sẽ được gửi đến. Sẽ có buổi hướng dẫn nhập học.

Tháng 4 Có buổi lễ nhập học (Khai giảng)

② Trường hợp chuyển trường

Hãy đến Ủy ban giáo dục thành phố (Ban giáo dục trường học).

- Trao đổi với người ở đó rằng bạn muốn cho con đi học ở đây.

- Điền thông tin vào Đơn xin đi học.

【Giấy tờ cần thiết khi nhập học】

Thẻ cư trú (của người giám hộ và của trẻ muốn đi học), Giấy chứng nhận tỉ lệ đến lớp, Học bạ (bảng thành tích học tập)...

3. Các khoản tiền phải nộp

	Tiểu học	Phổ thông cơ sở (Cấp 2)	Phổ thông trung học (Cấp 3)
Phí giờ giảng	Miễn phí		Không miễn phí ※ Nhà nước có hỗ trợ tùy vào thu nhập của gia đình
Sách giáo khoa	Miễn phí		Không miễn phí
Dụng cụ học tập các loại	Không miễn phí	※ Tiền ăn, tiền đi chơi tham quan... cũng là khoản phí tự trả.	

◎ Chế độ Tiền hỗ trợ - Học bổng

① Đối với trường tiểu học, trung học cơ sở (cấp 2) công lập: Chế độ “Tiền hỗ trợ đi học”

Tùy vào lí do kinh tế (ví dụ như không có tiền...), nếu Ủy ban giáo dục nhận định là gặp khó khăn trong việc đi học (đến trường), thì sẽ được hưởng một khoản hỗ trợ những chi phí cần thiết như tiền chi cho dụng cụ học tập hay tiền ăn ở trường... Đối tượng là những hộ gia đình có thu nhập hạn chế, ví dụ như hộ nhận trợ cấp Đảm bảo cuộc sống (Seikatsu hogo), hay hộ gia đình tiệm cận nhận trợ cấp đảm bảo cuộc sống (junyo hogo).

Thông qua trường đang theo học để đăng ký với Ủy ban giáo dục.

② Đối với trường phổ thông trung học (cấp 3): Chế độ “Học bổng”

Đây là khoản trợ cấp để hỗ trợ tiền đi học phổ thông trung học... ứng với khoản tiền phí giờ giảng, không phân biệt trường công hay trường tư. Ở các tỉnh thành, thủ đô, phủ.. (Todofuken) đều có chế độ tiền phụ cấp dưới dạng học bổng dành cho học sinh phổ thông để hỗ trợ các khoản phí giáo dục ngoài phí giờ giảng (ví dụ như tiền sách giáo khoa, tiền dụng cụ học tập...) đối với các hộ gia đình có thu nhập thấp.

4. Về kì thi đầu vào trường phổ thông trung học

Ở Nhật, trẻ em được phép đi học ở trường phổ thông trung học (cấp 3) mà mình mong muốn. Tuy nhiên, để vào được các trường cấp 3 thì nhất thiết phải qua được kì thi đầu vào. Kì thi đầu vào có “Kì thi đầu vào chung” (với 5 môn như Quốc ngữ, Tiếng Anh, Toán, Xã hội, Tự nhiên) và kì thi “**Lựa chọn đặc biệt người nước ngoài**”.

“Lựa chọn đặc biệt người nước ngoài” (Gaikokoujin Tokurei senbatsu) nghĩa là...?

Ở tất cả các trường phổ thông trung học (cấp 3) do tỉnh lập nên trên địa bàn Tỉnh Ibaraki đều tổ chức kì thi “Lựa chọn đặc biệt người nước ngoài” dành cho học sinh là người nước ngoài.

Tuy nhiên, chỉ hạn chế những người đến Nhật trong vòng 3 năm đổ lại.

Số lượng tuyển: Mỗi trường 2 người trở lên

Nội dung thi: Quốc ngữ, tiếng Anh, Toán, + phỏng vấn

5. Những câu hỏi thường gặp

1) Có được phép đi học quá tuổi hoặc đi học ở lớp có độ tuổi khác mình không?

Nếu dưới 15 tuổi thì về nguyên tắc là phải đi học đúng với độ tuổi của mình, nhưng trường hợp trên 15 tuổi thì có các tình huống như sau:

① Trường hợp muốn vào trường Phổ thông cơ sở (cấp 2):

Về nguyên tắc thì không được vào trường cấp 2 công lập. Có thể học ở trường “Trung học cơ sở ban đêm”

② Trường hợp muốn vào trường Phổ thông trung học (cấp 3):

Nếu đỗ kì thi đầu vào thì có thể đi học mà không quan trọng chuyện tuổi tác.

※ Điểm lưu ý

- Những người có tư cách visa du học, đi làm không được dự thi. Trường hợp visa vĩnh trú, định trú, visa phụ thuộc thì được phép dự thi.
- Trường hợp trẻ vị thành niên, nếu không sống cùng người giám hộ thì không được dự thi
- Để dự thi thì cần phải có “Giấy chứng nhận hoàn thành giáo dục bắt buộc” (9 năm) hoặc Giấy chứng nhận của “Kỳ thi chứng nhận trình độ tương đương tốt nghiệp Trung học cơ sở (cấp 2)”.

2) Lớp học quốc tế (Kokusai gakkyu) là nơi làm gì vậy?

Trường hợp tiếng Nhật chưa đủ, hoặc chưa đạt đúng trình độ học tương đương ở Nhật thì có thể học ở lớp học quốc tế để được hướng dẫn thêm về tiếng Nhật. Tuy nhiên, có trường có và có trường không có lớp học quốc tế.

3) Sự khác nhau giữa trường dành cho người nước ngoài và trường công lập là gì?

Ngoài việc vào học tại các trường công lập thì còn sự lựa chọn là vào các trường dành cho người nước ngoài. Phần lớn các trường dành cho người nước ngoài có chương trình học do các trường tự xây dựng, ngôn ngữ cũng do các trường chỉ định (ví dụ như trường của người Brasil thì dùng tiếng Bồ đào nha...). Trong số các trường dành cho người nước ngoài thì có những trường có cả các cấp từ mẫu giáo (yochien) đến cấp phổ thông trung học (cấp 3).

4) Ngoài ra, có những điều gì là quan trọng?

- ✓ Sau khi nhập học, nếu đi muộn, nghỉ học, về sớm... thì nhất thiết phải gọi điện cho trường.
- ✓ Hãy tham gia hội PTA (hội cha mẹ học sinh), Hội tham quan giờ học. Tham gia Hội trẻ em (kodomo-kai) trong khu vực.
- ✓ Ở trường có cung cấp bữa ăn. Ngoài ra, hàng ngày phải dọn dẹp như một hình thức hướng dẫn cuộc sống.
- ✓ Để tránh tai nạn thì ở trường hạn chế không đeo khuyên tai hoặc các loại trang sức khác.
- ✓ Ở trong trường phải đi dép đi trong nhà (uchibaki) để sinh hoạt.
- ✓ Ở cấp tiểu học, khi đến trường đều có các nhóm tạo ra theo từng khu vực để cùng nhau đi đến trường hoặc tan trường cùng nhau.

6. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc

※ Khi gọi điện thoại, trước hết hãy nói nội dung cần trao đổi

Nội dung trao đổi	Địa điểm trao đổi	Số điện thoại
Vấn đề liên quan đến trường mẫu giáo (yochien), trường tiểu học, trường phổ thông cơ sở (cấp 2) công lập	Ủy ban giáo dục thành phố Ban giáo dục trường học (Gakko Kyoiku Ka)	
Vấn đề liên quan đến nhà trẻ (hoikuen)	Ủy ban nhân dân (shiyakusho) thành phố Ban trẻ em (Kodomo Ka)	
Vấn đề liên quan đến nơi trông giữ trẻ được chứng nhận		

Tiền hưu trí (nenkin) và Bảo hiểm y tế

1. Những người sinh sống ở Nhật phải tham gia chế độ Tiền hưu trí công và Bảo hiểm y tế công.

Ở Nhật, có hệ thống Bảo hiểm hưu trí (Hưu trí quốc dân (kokumin nenkin)- Lương hưu an sinh xã hội (kosei nenkin)) có thể nhận tiền khi về già, khi bị khuyết tật hặc tử vong, và hệ thống Bảo hiểm y tế (Bảo hiểm sức khỏe quốc dân (kokumin kenkohoken), Bảo hiểm sức khỏe (kenko hoken)), có thể được hưởng sự chăm sóc y tế với mức tự chi trả thấp khi bị thương hoặc bệnh tật. Với các hệ thống này chỉ những người có tham gia thì mới được hưởng các dịch vụ. Lương hưu công cộng và bảo hiểm y tế có nghĩa vụ phải tham gia công dân nước ngoài. (Trừ những người có thời gian lưu trú ngắn hạn chưa đến 1 năm)

Dù nghĩ rằng bản thân mình còn khỏe mạnh, nhưng chúng ta có khả năng gặp tai nạn hay bị bệnh tật bất cứ lúc nào. Nếu không tham gia bảo hiểm y tế thì có thể không được hưởng các phương pháp điều trị hay phẫu thuật một cách đầy đủ. Người không tham gia quỹ Tiền hưu trí, khi không thể lao động được nữa do già yếu hoặc do bị khuyết tật thì sẽ không có nguồn thu nhập nào. Đây là chế độ rất quan trọng nên nhất định phải tham gia.

2. Việc có hay không tham gia bảo hiểm công sẽ làm cuộc đời thay đổi lớn

	Sự kiện trong cuộc đời	Người tham gia bảo hiểm	Người không tham gia bảo hiểm
Bảo hiểm y tế	Bị bệnh, ốm đau	Chỉ phải chịu 30% chi phí y tế	Phải trả 100% chi phí
	Tồn tiền do phẫu thuật hoặc nhập viện	Chỉ phải trả một khoản tiền nhất định nên bớt đi gánh nặng	Phải tự trả toàn bộ nên nếu là phẫu thuật đắt tiền thì rất khó
	Không làm việc được do bị thương	Được nhận trợ cấp thương tật đau ốm trong vòng nửa năm (Chỉ với bảo hiểm công ty)	Mất thu nhập
	Sinh nở	Một khoản tiền được bảo hiểm y tế chi trả	Phải tự mình trả hết
Bảo hiểm hưu trí	Thành người khuyết tật do gặp tai nạn	Được nhận lương hưu cho người khuyết tật	Không được nhận gì
	Chết	Gia đình được nhận lương hưu di chúc	Không ai được nhận gì
	Người nộp Tiền hưu trí 10 năm trở lên, khi về già (65 tuổi)	Được nhận lương hưu	Không được nhận gì

3. Chế độ Bảo hiểm y tế công

Bảo hiểm y tế công là một loại bảo hiểm quan trọng, giúp chúng ta chi trả một phần chi phí y tế. Trong đó hai loại đại diện tiêu biểu nhất là Bảo hiểm sức khỏe quốc dân (kokumin kenko hoken) và Bảo hiểm sức khỏe (kenko hoken) của công ty hoặc của đơn vị khác.

Dù tham gia loại bảo hiểm nào thì cũng được hưởng các dịch vụ y tế bình đẳng như nhau trên khắp cả nước.

(1) Bảo hiểm sức khỏe quốc dân (kokumin kenko hoken)

Những người không tham gia bảo hiểm của công ty hoặc không được nhận chế độ hỗ trợ cuộc sống (seikatsu hogo) thì bắt buộc phải tham gia Bảo hiểm sức khỏe quốc dân (kokumin kenko hoken).

(2) Bảo hiểm sức khỏe (kenko hoken) của công ty hoặc của đơn vị khác

Bảo hiểm sức khỏe (kenko hoken) của công ty hoặc của đơn vị khác là loại hình bảo hiểm đảm bảo chi trả một phần chi phí y tế cho nhân viên công ty nói chung. Đây là chế độ có tính việc phụ dưỡng nên những người trong gia đình có tổng thu nhập năm dưới 130 man cũng được bảo hiểm này chi trả.

(3) Sự khác nhau giữa Bảo hiểm sức khỏe quốc dân và Bảo hiểm sức khỏe của công ty hoặc đơn vị khác

	Bảo hiểm sức khỏe quốc dân	Bảo hiểm sức khỏe của công ty hoặc đơn vị khác
Điều kiện tham gia	Những người tự kinh doanh riêng, thất nghiệp...	Nhân viên chính thức làm việc cho công ty, hoặc những người làm việc bằng 3/4 phần trở lên so với nhân viên chính thức...
Đơn vị phụ trách trao đổi	Bàn trao đổi về bảo hiểm sức khỏe quốc dân của thành phố, quận, huyện...	Các hiệp hội bảo hiểm sức khỏe, hoặc các tập đoàn bảo hiểm xã hội...
Phí bảo hiểm	Tính toán dựa trên đơn vị mỗi hộ gia đình tùy vào số người tham gia, tuổi và thu nhập...	Tính toán dựa trên đơn vị mỗi cá nhân tùy vào độ tuổi và thu nhập...
Phụ dưỡng	Phí bảo hiểm cao thấp tùy thuộc vào số người tham gia trong mỗi hộ gia đình, không có khái niệm về phụ dưỡng hay phụ thuộc...	Có thể tính phụ dưỡng gia đình trong phạm vi thân thiết được chấp nhận
Cách nộp phí bảo hiểm (thuế)	Nộp cho thành phố, quận, huyện... ※ Nộp ở ngân hàng, combini...	Trừ vào lương

4. Chế độ Tiền hưu trí công

Tiền hưu trí công có 2 loại, và tất cả những ai có địa chỉ thường trú ở trong nước Nhật đều có nghĩa vụ phải tham gia đóng.

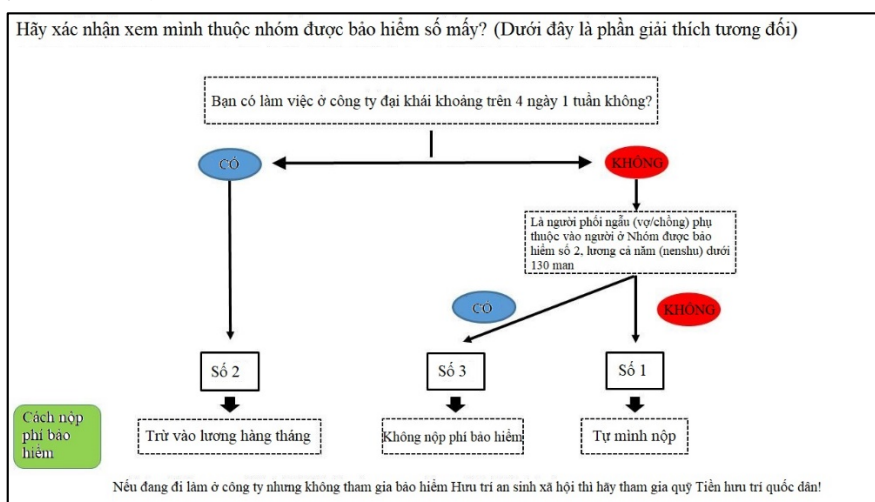
Chế độ	Hướng dẫn về chế độ
Tiền hưu trí quốc dân	Dành cho tất cả những ai trên 20 tuổi đến dưới 60 tuổi, sống trên lãnh thổ nước Nhật
Tiền hưu trí an sinh xã hội	Dành cho tất cả những người làm việc tại các công ty có áp dụng chế độ bảo hiểm hưu trí an sinh xã hội

(1) Tiền hưu trí quốc dân (kokumin nenkin)

Tiền hưu trí quốc dân là chế độ mà tất cả những người trên 20 tuổi đến dưới 60 tuổi có địa chỉ thường trú ở trong nước Nhật đều phải tham gia. Khi về già hoặc gặp vấn đề thương/ khuyết tật hoặc tử vong, sẽ được nhận một khoản “Tiền hưu trí cơ bản”.

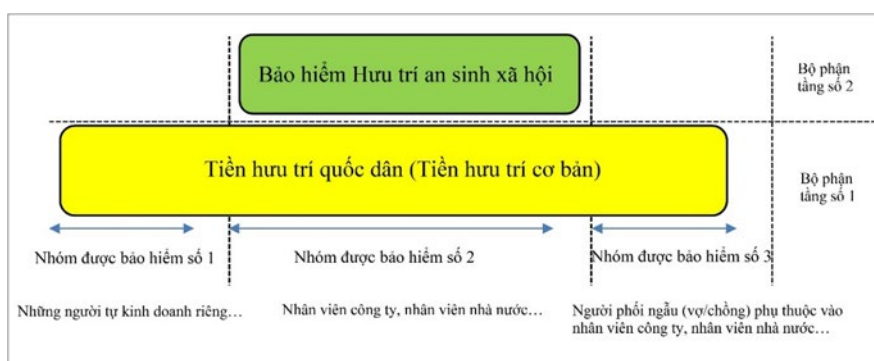
Tiền hưu trí quốc dân có 3 loại “Nhóm được bảo hiểm số 1”, “Nhóm được bảo hiểm số 2”, “Nhóm được bảo hiểm số 3”. Tùy vào việc tham gia chế độ nào thì cách nộp phí bảo hiểm sẽ khác nhau.

- ① “Nhóm được bảo hiểm số 1”: Người tự kinh doanh, người làm nông-lâm- ngư nghiệp, học sinh sinh viên, người thất nghiệp
- ② “Nhóm được bảo hiểm số 2”: Những người tham gia Tiền hưu trí an sinh xã hội (kosei nenkin), hoặc bảo hiểm của các hiệp hội tương tế (kyosei kumiai)
- ③ “Nhóm được bảo hiểm số 3”: Người phối ngẫu (vợ/chồng) – là người phụ thuộc của những người tham gia Tiền hưu trí an sinh xã hội (kosei nenkin), hoặc bảo hiểm của các hiệp hội tương tế (kyosei kumiai)

(2) Tiền hưu trí an sinh xã hội (kosei nenkin)

Những người tham gia bảo hiểm Hưu trí an sinh xã hội này, thông qua chế độ bảo hiểm Hưu trí an sinh xã hội, họ gián tiếp tham gia Tiền hưu trí quốc dân và được xếp vào Nhóm được bảo hiểm số 2. Ngoài “Tiền hưu trí cơ bản” mà bên Tiền hưu trí quốc dân cấp, họ còn được nhận “Tiền hưu trí an sinh xã hội”

5. Q&A Hỏi đáp liên quan đến bảo hiểm y tế công

Q Nếu gặp tai nạn và bị thương trong lúc làm việc thì sao?

A Tùy ngành nghề, tiền phí điều trị vết thương hay bệnh tật có thể nhận được từ bảo hiểm tai nạn lao động chứ không phải nhận từ bảo hiểm y tế.

Q Khi chuyển đi khỏi thành phố hoặc khi về nước thì cần phải làm những gì?

A Khi chuyển đi khỏi thành phố hoặc về nước, nhất thiết phải trả lại thẻ bảo hiểm sức khỏe quốc dân cho Ủy ban nhân dân thành phố (shiyakusho), và thanh toán hết toàn bộ thuế bảo hiểm. Nếu nợ thuế công dân hoặc thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân không chịu nộp mà cứ thế rời đi, hoặc về nước thì số tiền thuế phải nộp sẽ tăng lên, khi gia hạn visa hoặc khi quay trở lại Nhật bản sẽ có thể bị cảnh cáo/ phạt.

6. Q&A Hỏi đáp liên quan đến Tiền hưu trí (nenkin)

Q Tham gia quỹ Tiền hưu trí trong khoảng thời gian bao lâu thì tương lai sẽ được nhận tiền lương hưu?

A Cần phải tham gia đóng quỹ tối thiểu 10 năm trở lên mới được nhận tiền hưu trí cơ bản dành cho người cao tuổi khi bạn đủ 65 tuổi. Số tiền được nhận sẽ tính dựa trên thời gian tham gia đóng quỹ. Để nhận được tiền hưu trí dành cho trường hợp thương/ khuyết tật hoặc tiền di chúc (trường hợp tử vong) bắt buộc phải tham gia đóng quỹ tối thiểu 1 năm trở lên. Ngoài ra, trường hợp nợ chưa đóng thì có thể không được nhận. Brasil và Phillipine có Hiệp định quỹ hưu trí với Nhật bản nên thời gian tham gia đóng bảo hiểm hưu trí sẽ được cộng dồn.

※ Những người có quốc tịch khác ngoài Brasil và Phillipine, xin hãy xác nhận lại xem nước mình có kí kết Hiệp định gì không.

Q Tôi làm việc ở công ty đại khái 4 ngày 1 tuần nhưng không thấy bị trừ phí bảo hiểm gì từ lương là vì sao?

A Có khả năng là bạn không thể tham gia đóng tiền hưu trí an sinh xã hội. Hãy xác nhận lại một lần nữa với công ty về các điều kiện tham gia xem sao.

Q Khi ở Nhật có tham gia đóng bảo hiểm Tiền hưu trí, sau đó khi về nước thì có được nhận tiền hưu trí không?

A Những người tham gia đóng quỹ Tiền hưu trí (Tiền hưu trí an sinh xã hội – kosei nenkin, Tiền hưu trí quốc dân- kokumin nenkin) ở Nhật, khi về nước sẽ được nhận lại một khoản tiền gọi là Tiền ra khỏi quỹ lương hưu 1 lần. (Trong vòng 2 năm sau khi về nước phải đăng ký để nhận lại, số tiền sẽ phụ thuộc vào thời gian tham gia đóng quỹ lương hưu). Khi nhận tiền ra khỏi quỹ lương hưu 1 lần thì thời gian tham gia đóng quỹ lương hưu sẽ bị tính lại từ đầu nên hãy cân nhắc thật cẩn thận.

Q Trong những trường hợp nào thì cần phải làm thủ tục thay đổi khu vực tiền hưu trí?

A Trong những tình huống như ví dụ dưới đây, bạn cần phải làm thủ tục thay đổi.

- ① Khi rời bỏ công ty ra làm kinh doanh riêng... Nhóm 2 → Nhóm 1 (hãy đến Ủy ban nhân dân thành phố để đăng ký tham gia quỹ tiền hưu trí quốc dân)
- ② Kết hôn ở tuổi 18 và trở thành người bị phụ thuộc, sau đó khi đủ 20 tuổi ... Nhóm số 3 (Tham gia tiền hưu trí an sinh xã hội ở công ty)
- ③ Phụ thuộc vào người phối ngẫu (vợ/chồng) nhưng thu nhập năm (nenshu) quá 130 man... Nhóm 3 → Nhóm 1 hoặc Nhóm 2
- ④ Phụ thuộc vào người phối ngẫu (vợ/chồng) nhưng khi ly dị hoặc người đó thất nghiệp... Nhóm 3 → Nhóm 1

7. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc ※ Khi gọi điện thoại, trước hết hãy nói nội dung cần trao đổi.

Nội dung trao đổi	Địa điểm trao đổi	Số điện thoại
Liên quan đến Tiền hưu trí quốc dân (kokumin nenkin) – Bảo hiểm sức khỏe quốc dân (kokumin kenko hoken)	Ban bảo hiểm sức khỏe thành phố	
Liên quan đến Tiền hưu trí an sinh xã hội (kosei nenkin) - Bảo hiểm sức khỏe (kenko hoken)	Văn phòng Tiền hưu trí	

Dịch vụ phúc lợi

1. Bảo hiểm dành cho mẹ và con

- ① Sổ tay mẹ và con : Đây là sổ dùng để ghi chép khám sức khỏe khi mang thai, khám sức khỏe và tiêm chủng cho bé. Khi biết chắc chắn mình mang thai, hãy đến Ủy ban nhân dân quận (kuyakusho) để nộp giấy thông báo mang thai và nhận sổ này.
- ② Khám sức khỏe : Được các bác sĩ ở các trung tâm bảo vệ chăm sóc sức khỏe – Trung tâm phúc lợi tổng hợp thăm khám, cân đo chiều cao cân nặng và trao đổi về các vấn đề nuôi dạy trẻ.

2. Hỗ trợ liên quan đến sinh nở

① Tiền chúc mừng sinh nở

Số tiền này sẽ chu cấp cho người vừa mới sinh hoặc người phối ngẫu (chồng) người đó.

Đối tượng	• Trường hợp có quốc tịch nước ngoài, thì phải là người có tư cách vĩnh trú và sống ở Nhật trên 6 tháng, và người có tư cách vĩnh trú đặc biệt
Số tiền chu cấp	Con đầu: 5,000 Yên, Con thứ 2: 10,000 Yên, Con thứ 3: 20,000 Yên
Điều kiện	• Đăng kí trong vòng 90 ngày tính từ sau khi sinh • Người sinh con hoặc người phối ngẫu (chồng) không nợ tiền thuế thành phố (shizei)
Nơi nộp đơn	Ban trẻ em (Kodomo-ka)

② Tiền hỗ trợ 1 lần sinh sản và nuôi dạy trẻ

Là chế độ hỗ trợ một phần chi phí liên quan đến sinh nở.

Đối tượng	Những người tham gia bảo hiểm sức khỏe hoặc Bảo hiểm sức khỏe quốc dân
Số tiền chu cấp	420,000 Yên. Hoặc 404,000 Yên (Trường hợp sinh con ở nước ngoài)
Nơi nộp đơn	Bệnh viện nơi sinh, trường hợp tham gia Bảo hiểm sức khỏe quốc dân: Ban bảo hiểm sức khỏe

③ Tiền trợ cấp sinh sản

Là chế độ cho phép được hưởng trợ cấp trong thời kì nghỉ việc để nuôi dạy con.

Đối tượng	Người tham gia bảo hiểm sức khỏe (trừ những người phụ thuộc)
Số tiền chu cấp	Số tiền được tính dựa trên lương nên sẽ không giống nhau. Ngoài ra, thời gian được hưởng chu cấp về nguyên tắc là 98 ngày.
Nơi nộp đơn	Công ty đang làm việc (Với những người tham gia Bảo hiểm sức khỏe quốc dân thì không áp dụng chế độ này)

3. Trợ cấp liên quan đến hỗ trợ nuôi dạy trẻ

① Trợ cấp nhi đồng (Jido teate)

Khoản trợ cấp cho những người đang nuôi con ở độ tuổi nhi đồng cho đến trước khi tốt nghiệp cấp 2.

Đối tượng	Những gia đình có trẻ em 15 tuổi trở xuống (Cho đến thời điểm ngày 31 tháng 3 tính sau sinh nhật tròn 15 tuổi) đang sống tại Nhật bản.
Số tiền chu cấp (Tính theo tháng)	Chưa đầy 3 tuổi: 15,000 Yên Tròn 3 tuổi đến khi tốt nghiệp tiểu học: 10,000 Yên (con thứ 3 trở đi là 15,000 Yên) Từ khi vào cấp 2 đến khi 15 tuổi: 10,000 Yên ※ Nếu một trong những người giám hộ có thu nhập vượt một mức nhất định thì sẽ chịu Hạn chế thu nhập hộ gia đình, và mỗi trẻ chỉ được hưởng trợ cấp 5,000 Yên mỗi tháng.
Thời gian cấp	3 lần 1 năm (vào tháng 6, tháng 10, tháng 2)
Giấy tờ cần thiết khi nộp đơn	Hộ chiếu của mọi thành viên trong hộ gia đình, thẻ cư trú (zairyu card), mã số cá nhân (my number) Cần phải nộp Giấy báo cáo tình hình hiện tại vào tháng 6 hàng năm.
Nơi nộp đơn	Ban trẻ em (Kodomo-ka)

② Trợ cấp phụ dưỡng nhi đồng (Jido fuyo teate)

Là khoản trợ cấp cho những hộ gia đình cha mẹ nuôi con một mình.

Đối tượng	Hộ gia đình nuôi con một mình, bố hoặc mẹ, hoặc người chăm sóc trẻ cho đến tháng 3 sau khi trẻ tròn 18 tuổi (Tính đến ngày 31 tháng 3 sau ngày sinh nhật tròn 18 tuổi). Trường hợp trẻ khuyết tật, có thể được nhận đến khi trẻ chưa tròn 20 tuổi.		
Số tiền chu cấp	Trường hợp có 1 trẻ	Trường hợp có 2 trẻ	Trường hợp có 3 trẻ trở lên
	Trợ cấp toàn phần: 42,500 Yên Trợ cấp 1 phần: 42,490 ~ 10,030 Yên	Cộng thêm 10,040 Yên 10,030 ~ 5,020 Yên	Cộng thêm 6,020 Yên 6,010 ~ 3,010 Yên
	※ Thời gian cấp là tháng 4, tháng 8, tháng 12, tuy nhiên sau này có thể sẽ có thay đổi. Trường hợp nuôi con 1 mình do li dị thì cần nộp Giấy chứng nhận li dị hoặc giấy tờ như Giấy chứng sinh do nước mình cấp hoặc Giấy chứng sinh của trẻ có ghi rõ quá trình li hôn của cha mẹ. (Trường hợp nào cũng cần có bản dịch tiếng Nhật)		
Nơi nộp	Ban trẻ em (Kodomo-ka)		

③ Tiền hỗ trợ khích lệ hộ gia đình đông con (Tashisetai Kosodate Oen Kin)

Hỗ trợ những gia đình nuôi con thứ 3 trở lên.

Đối tượng	Người bảo hộ sống cùng nhà với trẻ từ trẻ nhỏ đến 18 tuổi (tính đến ngày 31 tháng 3 sau ngày sinh nhật tròn 18 tuổi), tính trong giai đoạn giáo dục bắt buộc đối với trẻ thứ 3 trở đi.
Số tiền chu cấp (năm)	Trẻ thứ 3: 10,000 Yên, Trẻ thứ 4: 20,000 Yên, Trẻ thứ 5 trở đi: 30,000 Yên
Điều kiện	- Người nước ngoài thì phải có Visa vĩnh trú đặc biệt, Visa vĩnh trú - Về cơ bản tính đến thời điểm ngày 1 tháng 10, những người sở hữu trên 1 năm liên tục thẻ lưu trú cơ bản (Jumin kihon daicho) của thành phố
Nơi nộp đơn	Ban trẻ em (Kodomo-ka)

4. Chế độ liên quan đến y tế

① Chế độ hỗ trợ chi phí phúc lợi y tế (Maru fuku)

Là chế độ hỗ trợ một phần trong khoản chi phí y tế mà cá nhân phải chi trả đối với những người sau. Chỉ tính phần khám chữa bệnh có bảo hiểm. Do hạn chế liên quan đến thu nhập nên có những trường hợp không được tính.

Phụ nữ mang thai	Chi phí y tế ở Khoa sản từ khi nhận Sổ tay mẹ và con đến tháng tiếp theo sau khi sinh con
Trẻ nhỏ	Chi phí y tế của con cái từ khi sinh ra đến khi tương đương học sinh cấp 3 (tính đến ngày 31 tháng 3 sau ngày sinh nhật tròn 18 tuổi) (Với học sinh cấp 2, cấp 3 thì chỉ tính phần nhập viện)
Gia đình nuôi con một mình	Những người nuôi con (dưới 18 tuổi) mà không có người phối ngẫu (vợ/chồng), và chi phí y tế cho đứa con đó.
Người bị khuyết tật nặng về thân thể	Chi phí y tế của người có Sổ tay người khuyết tật thân thể Cấp 1 và cấp 2, người có chỉ số trí tuệ dưới 35.
Nơi nộp đơn	Ban bảo hiểm sức khỏe (Kenko Hoken-ka)

③ Chế độ hỗ trợ chi phí y tế nhanh (Sukusuku Iryohi Ouen Seido)

Là chế độ hỗ trợ một phần chi phí y tế đối với những học sinh từ lớp đầu tiên của cấp 2 đến tương đương cấp 3 (tính đến ngày 31 tháng 3 sau ngày sinh nhật tròn 18 tuổi), (chỉ tính đi khám chữa bệnh), hoặc trẻ em từ 0 đến 12 tuổi, vốn là những người không được hưởng Chế độ hỗ trợ chi phí phúc lợi y tế (Maru fuku) do hạn chế liên quan đến thu nhập. (Chỉ tính đối với phần chi phí mà bảo hiểm phải chi trả)

5. Chế độ liên quan đến khuyết tật

- Trợ cấp đặc biệt phụ dưỡng nhi đồng (Tokubetsu jido fuyo teate)

Trợ cấp cho những trường hợp trẻ em bị khuyết tật.

Đối tượng-Số tiền chu cấp (tính theo tháng)	Khuyết tật cấp 1: mỗi người 51,700 Yên
	Khuyết tật cấp 2: mỗi người 34,340 Yên
Nơi nộp đơn	Ban phúc lợi xã hội (Shakai Fukushi-ka)

- Trường hợp muốn hưởng dịch vụ dành cho người lớn hoặc trẻ em có khuyết tật về thân thể, trí não hoặc thần kinh

① Hãy trao đổi với Ban phúc lợi xã hội của thành phố.

② Sau khi nghe chuẩn đoán về việc có hay không có khuyết tật tại các bệnh viện, tùy vào mức độ khuyết tật, sẽ được cấp “Giấy chứng nhận cấp độ khuyết tật (Jukyusha-sho)” trong dịch vụ phúc lợi.

③ Dựa vào “Giấy chứng nhận cấp độ khuyết tật (Jukyusha-sho)” này, nếu là trẻ em thì có thể được hưởng dịch vụ ở nơi mình hay đến, người lớn thì có thể được hưởng dịch vụ hỗ trợ công việc, hỗ trợ cuộc sống hoặc hỗ trợ khi vào các cơ quan nào đó.

6. Chế độ liên quan đến người cao tuổi

- Bảo hiểm hộ lý (chăm sóc, điều dưỡng)

Chế độ bảo hiểm hộ lý (chăm sóc, điều dưỡng) là chế độ dành cho trường hợp những người trên 65 tuổi (tùy tình trạng bệnh, có thể trên 40, dưới 65 tuổi cũng có thể) cần đến hộ lý chăm sóc, với mục đích giảm bớt gánh nặng kinh tế khi họ muốn dùng các dịch vụ hộ lý (chăm sóc, điều dưỡng)

Những người trên 65 tuổi (những người trên 40, dưới 65 tuổi thì có thêm cả bảo hiểm y tế) cần phải nộp bảo hiểm Hộ lý một cách riêng biệt. Những người muốn sử dụng dịch vụ sau khi đăng ký sẽ được tiến hành xác định mức độ cần được chăm sóc, và được lên kế hoạch chăm sóc cho từng người một. Họ sẽ có thể chỉ phải trả 10% đến 30% phí sử dụng các dịch vụ như dịch vụ theo ngày (day service), giúp đỡ tại nhà (home help), cho thuê thú cưng, tu bổ sửa chữa nơi ở, trợ cấp tiền mua bím, tiền sử dụng khi vào một trung tâm hay tòa nhà nào đó...

Những người được sử dụng dịch vụ bảo hiểm hộ lý là những người nộp bảo hiểm hộ lý hàng tháng từ sau khi đủ 40 tuổi trở lên (và là những người đang tham gia bảo hiểm y tế). Những người không tham gia bảo hiểm y tế nếu sử dụng dịch vụ của bảo hiểm hộ lý thì phần phí tự trả sẽ cao hơn.

Mọi chi tiết xin liên hệ Ban phúc lợi người cao tuổi.

7. Hỗ trợ cho những người gặp khó khăn trong cuộc sống

Là chế độ được hưởng sau khi trao đổi về những khó khăn gặp phải trong cuộc sống ví dụ như không thể chi trả viện phí, tiền nhà hoặc không đủ khả năng trả nợ..vv..

Mọi chi tiết xin liên hệ Ban phúc lợi xã hội (Shakai Fukushi-ka).

8. Các chế độ khác

① Trường hợp chịu bạo lực gia đình DV (Domestic Violence)

Quan trọng là không chịu đựng 1 mình, hãy trao đổi với chúng tôi. Bạn có thể trao đổi với người ở Ủy ban nhân dân thành phố (shiyakusho) (Ban hợp tác nhân dân), hoặc đồn cảnh sát. Số điện thoại riêng cho trường hợp bạo lực gia đình (DV) là: ☎ 0570-5-5210

② Khi nhận thấy có dấu hiệu ngược đãi trẻ em

Ngược đãi trẻ em có thể là ngược đãi thân thể như đánh..., bắt nạt, ngược đãi về tinh thần như quát nạt, hoặc bỏ mặc không chăm sóc, không cho ăn, hay ngược đãi liên quan đến xâm hại. Để phòng tránh tình trạng ngược đãi trẻ em, những người xung quanh khi nhận thấy có dấu hiệu này, xin hãy báo cho Nơi trao đổi về các vấn đề trẻ em hoặc Ủy ban nhân dân thành phố. Số điện thoại báo chung của cả nước là ☎ 189.

Trường hợp nợ thuế thành phố (shizei) có thể sẽ không được nhận các dịch vụ phúc lợi.

T h u ế

1. Hệ thống thuế của Nhật

Hệ thống thuế ở Nhật được chia ra: trước hết là thuế nộp cho nhà nước và thuế nộp cho các tỉnh/ thành phố/ quận/ thôn, và do đó nơi nộp cũng sẽ khác nhau. Ngoài ra, có loại thuế mà người nộp sẽ nộp trực tiếp và có loại mà tiền thuế đã bao gồm trong giá của món đồ khi đi mua. Ang mga uri ng tax ay naka-summarize sa table na sumusunod:

		Mga personal tax na binabayaran (Thuế trực tiếp: TYOKUSETSU ZEI)	Thuế đã bao gồm trong giá sản phẩm (Thuế gián tiếp : KANSETSU ZEI)
N o i n p h u ế	Thuế cho nhà nước (Cục thuế)	Thuế thu nhập (Khi nhận lương) Thông thường sẽ bị trừ vào lương Thuế pháp nhân (Người kinh doanh công ty sẽ phải nộp) Thuế thừa kế (Khi được nhận tài sản để lại) Thuế khi biếu tặng (Khi được nhận tiền)	Thuế tiêu dùng (khi mua đồ) Thuế thuốc lá (khi mua thuốc lá) Thuế rượu/ chất cồn
	Thuế địa phương (Phòng thuế của tỉnh)	Thuế oto (xe oto có dung tích 660cc trở lên) Thuế mua bất động sản (khi mua nhà cửa, đất đai) Thuế công dân tỉnh (Thuế công dân-jumin ze)	Thuế tiêu dùng địa phương Thuế thuốc lá của tỉnh hoặc thành phố
	Thuế địa phương (Ủy ban nhân dân thành phố)	Thuế công dân thành phố (Thuế công dân-jumin ze) Trừ từ lương, tự mình nộp Thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân Thuế xe cơ giới hạng nhẹ (xe máy, xe cơ giới hạng nhẹ) Thuế tài sản cố định (nhà cửa hoặc đất đai)	

2. Cách nộp thuế

Việc nộp thuế thị dân ngoài cách nộp trực tiếp bằng giấy dùng để nộp thuế (Giấy thanh toán) được gửi đến nhà tại bàn tiếp dân ở Ủy ban nhân dân thành phố hoặc tại các cơ quan/ tổ chức tín dụng, còn có thể nộp bằng những cách như sau.

(1) Nộp ở combini

Mang giấy dùng để nộp thuế (Giấy thanh toán) đến combini để nộp.

Những loại thuế có thể nộp theo hình thức này là thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân, thuế công dân tỉnh/ thành phố (trung thu thông thường), thuế xe cơ giới hạng nhẹ, thuế tài sản cố định...

Trường hợp quá hạn nộp hoặc số tiền phải nộp quá 30 man Yên thì không thể thanh toán qua combini được.

(2) Qua tài khoản ngân hàng

Tiến hành rút từ tài khoản ngân hàng hoặc tài khoản ngân hàng bưu điện mỗi khi đến kì hạn thanh toán.

Hãy làm thủ tục đăng kí với ngân hàng hoặc bưu điện nơi mình có tài khoản.

Việc rút tiền sẽ bắt đầu từ kì thanh toán có hạn nộp là vào cuối tháng tiếp theo sau tháng đi đăng kí.

Chỉ cần đăng kí 1 lần, hàng năm sẽ tiếp tục tự động chuyển khoản thanh toán qua tài khoản như vậy.

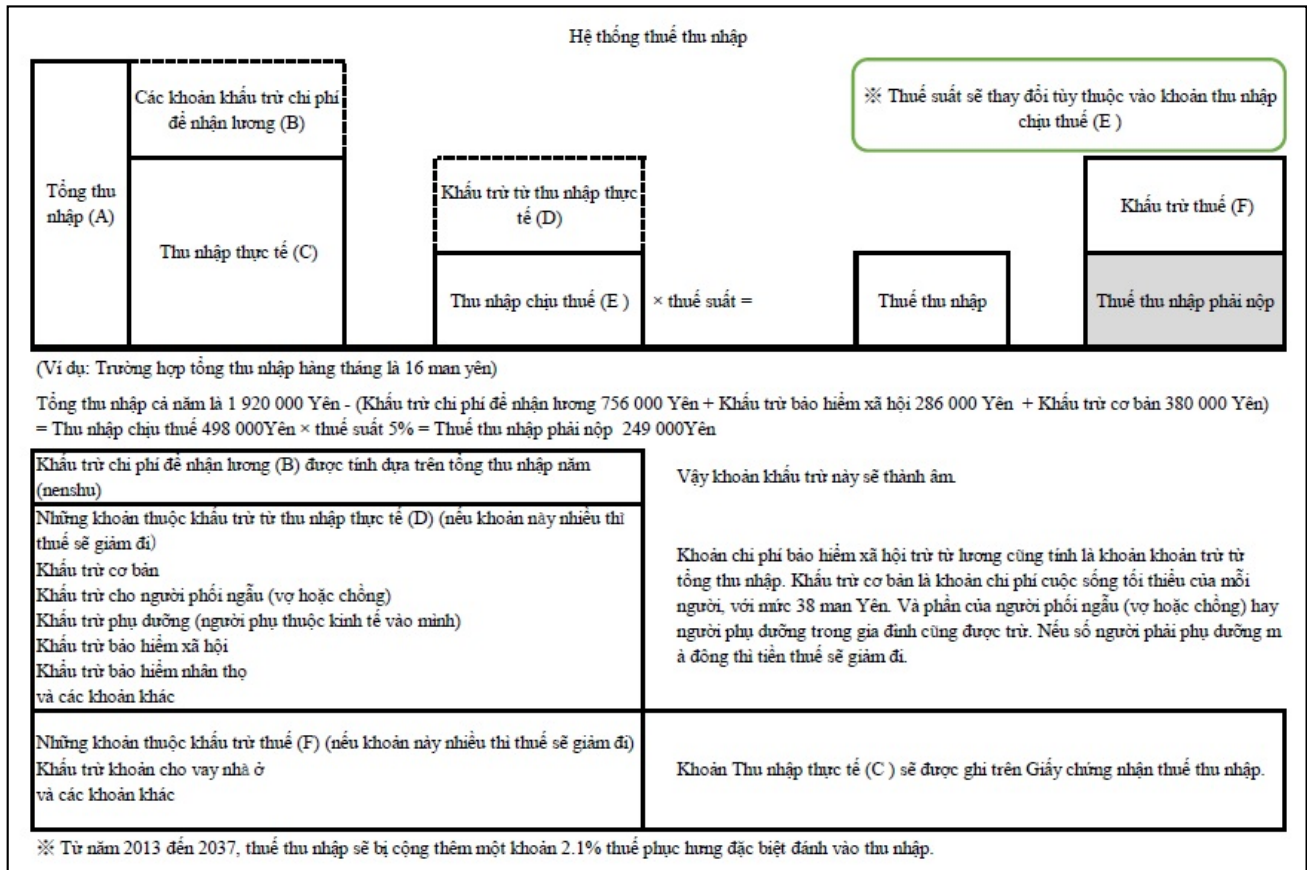
(3) Thanh toán bằng thẻ tín dụng

Có thể thanh toán bằng thẻ tín dụng qua việc sử dụng “yahoo! 公金支払い” (Thanh toán tiền công)

3. Hệ thống thuế chủ đạo

(1) Thuế thu nhập

Là khoản thuế đánh vào thu nhập của cá nhân như lương ở công ty (sau khi đã trừ đi các chi phí)

Điều chỉnh thuế cuối năm là gì?

Khi nhận lương từ công ty, tùy vào mức tiền lương (tổng thu nhập) mà công ty sẽ trừ khoản Thuế trung thu tại nguồn (源泉所得税) thẳng vào lương, và công ty nộp thuế thu nhập cho nhà nước. Tuy nhiên, từ trước đến nay, thuế thu nhập là khoản tính trên thu nhập thực tế sau khi đã trừ đi các chi phí và nhân với thuế suất. Tại Nhật, đa phần là các công ty sẽ làm công việc tính toán này thay cho nhân viên và việc đó được gọi là Điều chỉnh thuế cuối năm. Vì lẽ đó, cuối năm, công ty phải thu thập các thông tin từ nhân viên như “Giấy chứng minh bảo hiểm nhân thọ” hay chứng minh “phụ dưỡng gia đình”. Như đã nói ở trên, việc Điều chỉnh thuế cuối năm là tính toán các chi phí như các khoản khấu trừ rồi tính khoản “Thuế thu nhập vốn phải nộp”.

Trường hợp “Khoản trung thu tại nguồn từ lương” nhiều hơn khoản “Thuế thu nhập vốn phải nộp” thì khoản đó sẽ được trả lại. Trường hợp không trung thu tại nguồn thì sau đó sẽ phải nộp khoản Thuế thu nhập vốn phải nộp.

Thủ tục kê khai thuế là gì?

Nếu công ty không làm Điều chỉnh thuế cuối năm thì những trường hợp như tự kinh doanh nhận lương từ 2 công ty trở lên, tự mua nhà riêng... cần phải tự mình làm thủ tục kê khai thuế thu nhập. Nếu không biết cách kê khai như thế nào xin hãy trao đổi với Cục thuế hoặc Phòng thuế của thành phố. (Thời hạn kê khai là từ ngày 16 tháng 2 đến ngày 15 tháng 3)

(2) Thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân

Những người có Phiếu công dân ở thành phố, cần phải tham gia bảo hiểm sức khỏe quốc dân của thành phố (trừ những người tham gia bảo hiểm xã hội hoặc bảo hiểm sức khỏe của nơi làm việc). Thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân là thuế đánh vào mỗi đơn vị hộ gia đình, ứng với thu nhập thực tế của năm trước đó.

Thời điểm nộp là tháng 7, tháng 8, tháng 9, tháng 10, tháng 11, tháng 12, tháng 1, tháng 3

(3) Thuế công dân thành phố - tỉnh (thuế công dân/ thuế thị dân)

Đây là khoản thuế nộp cho thành phố/ quận/ xã nơi mình đăng kí công dân tính đến thời điểm ngày 1 tháng 1 hiện tại. Là khoản thuế đánh vào thu nhập thực tế của năm trước đó. Có phương pháp nộp là công ty trừ thẳng vào lương để nộp (trung thu đặc biệt), nhưng trường hợp không như vậy thì căn cứ vào giấy báo nộp thuế được gửi đến nhà, có thể mang ra bưu điện, ngân hàng, combini, dùng thẻ tín dụng để nộp hoặc ra Ủy ban nhân dân thành phố để nộp.

Thời gian nộp là tháng 6, tháng 8, tháng 10, tháng 1

(4) Thuế xe cơ giới hạng nhẹ

Những người sở hữu xe máy hoặc xe cơ giới hạng nhẹ, tính đến thời điểm ngày 1 tháng 4 hàng năm phải nộp.

Người sở hữu xe oto dung tích trên 660cc thì phải nộp **thuế xe ô tô ở Phòng thuế của Tỉnh**.

Khi được nhận hoặc nhượng lại xe oto, xe máy, nếu không làm thủ tục thay đổi người chủ sở hữu thì người có tên sở hữu trên giấy tờ vẫn phải nộp thuế. Khi vứt bỏ xe cũng cần phải làm thủ tục.

Thời gian nộp là tháng 5.

(5) Thuế tài sản cố định

Là khoản thuế mà người chủ sở hữu nhà ốc- đất đai trong thành phố tính đến ngày 1 tháng 1 hàng năm phải nộp.

Thời gian nộp là tháng 4, tháng 7, tháng 12, tháng 2

4. Bảng lịch thuế

Tháng	Loại thuế (Nộp cho thành phố)			
	Thuế công dân tỉnh – thành phố	Thuế tài sản cố định	Thuế xe cơ giới hạng nhẹ	Thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân
Tháng 4		Kỳ thứ 1		
Tháng 5			Tất cả các kỳ	
Tháng 6	Kỳ thứ 1			
Tháng 7		Kỳ thứ 2		Kỳ thứ 1
Tháng 8	Kỳ thứ 2			Kỳ thứ 2
Tháng 9				Kỳ thứ 3
Tháng 10	Kỳ thứ 3			Kỳ thứ 4
Tháng 11				Kỳ thứ 5
Tháng 12		Kỳ thứ 3		Kỳ thứ 6
Tháng 1	Kỳ thứ 4			Kỳ thứ 7
Tháng 2		Kỳ thứ 4		Kỳ thứ 8
Tháng 3				Kỳ thứ 9

5. Những điểm lưu ý liên quan đến thuế

(1) Khi rời bỏ công ty

Trường hợp nếu còn thiếu khoản thuế công dân của năm trước đó, hoặc là tính gộp cả khoản còn thiếu đó nhờ công ty trừ vào tháng lương cuối cùng để nộp hộ, hoặc là tự mình đến Ủy ban nhân dân thành phố (shiyakusho) để nộp khoản còn thiếu đó.

(2) Khi về nước

Có trường hợp còn thiếu các khoản phải nộp như thuế công dân tỉnh – thành phố (thuế thị dân) hay thuế bảo hiểm sức khỏe quốc dân. Trường hợp đó, hãy nộp hết tất cả các khoản trước khi về nước.

(3) Nếu không nộp thuế thì sao?

Khi đến kì hạn mà chưa nộp thuế thì gọi là nợ thuế. Nếu nợ thuế thì sẽ bị gửi thư nhắc nhở đến nhà.

Khi quá hạn nộp thuế, sẽ phải mất thêm một khoản tiền chậm nộp tương ứng vài ngày. Nếu cứ nợ thuế mãi không nộp thì tiền thuế sẽ bị trừ thẳng từ tiền tiết kiệm hoặc tiền lương, hoặc có trường hợp sẽ bị siết nợ bằng tài sản như oto... Trước khi dẫn đến tình trạng đó, hãy đến trao đổi với Ủy ban nhân dân thành phố.

(4) Khi muốn được tính Khấu trừ phụ dưỡng đối với khoản tiền gửi về cho cha mẹ ở nước ngoài

Để giảm khoản tiền thuế bị trung thu tại nguồn, hàng năm phải khai những người mình phải phụ dưỡng trong gia đình (như bố mẹ, vợ, con cái...) vào “Tờ khai xin giảm thuế do khấu trừ phụ dưỡng (do có người phụ thuộc kinh tế vào mình) đối với người nhận lương - Có thể có thay đổi” (「給与所得者の扶養控除等(異動)申告書」), tờ khai này do công ty phát.

Tính là người phụ thuộc trong gia đình với điều kiện là tính đến ngày 31 tháng 12:

1 - là người trong gia đình của người nhận lương (※1)

2- là người cùng chịu phí sinh hoạt với người nhận lương (※2)

3- người trong gia đình đó có thu nhập thực tế năm dưới 38 man (※3) (tổng thu nhập năm (nenshu) 103 man)

※1 Người trong gia đình là người phối ngẫu (vợ hoặc chồng), con cái, cháu (gọi bằng ông bà), bố mẹ, ông bà, anh chị em; ngoài ra bố mẹ, ông bà, anh chị em của người phối ngẫu... cũng được tính. Nếu trong những người phụ dưỡng gia đình có người chưa tròn 16 tuổi, thì người đó không được tính khấu trừ phụ dưỡng khi tính thuế thu nhập nhưng có thể sẽ liên quan đến khoản thuế công dân thành phố - tỉnh (Shimin zei, kenmin zei).

※2 Dù không cùng chung sống nếu chứng minh đang gửi tiền sinh hoạt phí cho người trong gia đình đang sống ở nước ngoài (gồm cả đi du học) thì cũng đủ điều kiện.

Khi chuyển tiền sinh hoạt phí cho người đang sống ở nước ngoài, để người đó được là đối tượng áp dụng khấu trừ phụ dưỡng thì cần phải chuẩn bị những giấy tờ sau:

“Giấy tờ chứng minh quan hệ thân nhân” Bản gốc của giấy tờ chứng minh mối quan hệ gia đình được gửi từ nước mình qua.

“Giấy tờ liên quan đến việc chuyển tiền” Giấy tờ ghi chi tiết việc chuyển tiền ra nước ngoài do cơ quan tài chính tiền tệ cấp.

Trường hợp gửi tiền ra nước ngoài cho nhiều người thân, cần phải tiến hành gửi tiền riêng từng người một.

※3 Thu nhập thực tế ở nước khác ngoài Nhật của người thân sống ở nước ngoài không tính trong khoản 38 man Yên đó.

6. Địa chỉ hỏi đáp thắc mắc về thuế ※ Khi gọi điện thoại, trước hết hãy nói nội dung cần trao đổi.

Nội dung trao đổi	Địa điểm trao đổi	Số điện thoại
Liên quan đến thuế thành phố (shizei)	Ban thu thuế- Ban thuế vụ Thành phố (Syuzei Ka)	
Liên quan đến việc nộp thuế thành phố (shizei)	Ban thu thuế thành phố (Zeimu Ka)	
Liên quan đến thuế tỉnh (kenzei)	Văn phòng thuế tỉnh	
Liên quan đến thuế nhà nước	Cục thuế	

PHÒNG CHỐNG THÂM HỌA

Phòng chống thảm họa là việc chuẩn bị để phòng tránh thảm họa. Nhật Bản là đất nước có nhiều động đất. Người ta dự đoán rằng trong tương lai gần sẽ có một trận động đất cực lớn xảy ra ở Tokyo và khu vực xung quanh. Ngoài ra, quần đảo Nhật Bản thường phải hứng chịu các trận bão đem đến gió mạnh và mưa lớn. Khi bão tiến vào, mưa lớn làm nước sông dâng cao gây ra lũ lụt. Năm 2015, đê chắn ở sông Kinugawa bị vỡ gây nên một trận lụt lớn. Ngoài ra, còn có cả nguy cơ xảy ra hỏa hoạn hay thảm họa hạt nhân. Việc suy nghĩ trước để chuẩn bị cho những tình huống như vậy rất quan trọng.

1. Đối phó với động đất

Cường độ địa chấn là độ lớn khi mặt đất rung chuyển.

Cường độ 5 - kém: Bát đĩa hoặc sách trên giá rơi xuống

Cường độ 5- độ - mạnh: Đồ nội thất trong nhà hoặc tường xếp khối sẽ bị đổ.

Cường độ 6- độ - kém: Những căn nhà bằng gỗ có khả năng chịu động đất kém sẽ bị nghiêng

Cường độ 6- độ - mạnh: Những căn nhà bằng gỗ có khả năng chịu động đất kém sẽ bị hỏng.

Cường độ 7- độ: Những tòa nhà có khả năng chịu động đất kém sẽ bị hỏng.

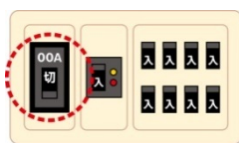
- Khi có động đất mạnh hơn 5 độ xảy ra, nhà cửa bị hư hại, và có thể điện hoặc nước sẽ bị cắt.
- Mặt đất bị “hóa lỏng” khiến cho nhà cửa bị nghiêng.
- Khi thảm họa xảy ra, tàu điện và đường cao tốc không sử dụng được, gây nên tình trạng tắc nghẽn giao thông.
- Hầu hết các cửa hàng đóng cửa khiến cho việc mua xăng dầu và nhiên liệu sẽ trở nên khó khăn.
- Trường hợp động đất lớn, khi có nhiều dư chấn xảy ra, có thể vài ngày sau sẽ có một trận động đất lớn.

(1) Cần phải làm gì khi xảy ra động đất?

① Nếu đang ở trong nhà...

- Nếu cảm thấy rung thì hãy trốn dưới gầm một cái bàn vững chắc và bảo vệ đầu.
- Mở sẵn cửa ở chỗ ra vào để đảm bảo lối thoát hiểm.
- Có thể kính ở cửa sổ sẽ rơi xuống nên nếu hốt hoảng xông ra ngay thì sẽ rất nguy hiểm.
- Bên trong nhà cũng sẽ la liệt các mảnh vỡ thủy tinh nên đi giày hoặc dép lê trong nhà.
- Tắt thiết bị ga hoặc lò sưởi ngay lập tức. Nếu không thể tắt được thì ngay lập tức phải gọi 119.
- Trường hợp phải đi lánh nạn, hãy khóa vòi ga, ngắt cầu dao điện rồi mới đi lánh nạn.
- Khi đi lánh nạn, hãy dán giấy ghi “Gia đình bình an vô sự, đã đi lánh nạn ở ...” lên cánh cửa.

② Nếu đang ở bên ngoài

Có thể gạch hoặc kính vỡ sẽ rơi xuống nên hãy bảo vệ đầu của bạn.

Có thể tường xếp khối hoặc máy bán hàng tự động đổ vào người nên dừng lại gần.

Hãy tìm đến lánh nạn ở những nơi có khoảng trống như sân trường học hoặc công viên.

③ Nếu đang ở trong thang máy

Bấm tất cả các nút ở các tầng để không bị khóa lại bên trong và ra ngoài ngay lập tức.

④ Chú ý khi có sóng thần

Khi động đất xảy ra ở khu vực gần biển hoặc sông thì sẽ có nguy cơ xảy ra sóng thần, do đó hãy nhanh chóng rời khỏi khu vực sông, biển và lánh nạn đến nơi nào thật cao.

⑤ Chú ý khi vách núi bị sạt lở

Khi xảy ra động đất lớn thì đất đá ở bề mặt vách núi có thể bị sạt lở làm cho đường không thể qua lại được.

⑥ Nếu đang lái xe

Bật đèn cảnh báo nguy hiểm rồi từ từ đậu xe bên trái đường. Xác nhận tình hình qua đài radio hoặc qua smart-phone... Khi xuống xe, phòng trường hợp xe mình sẽ cản trở xe cấp cứu, hãy để chìa khóa lại để có thể di chuyển xe đi chỗ khác nếu cần thiết, và mang giấy tờ xe theo. Viết giấy ghi chú để lại số điện thoại của mình và không khóa cửa xe.

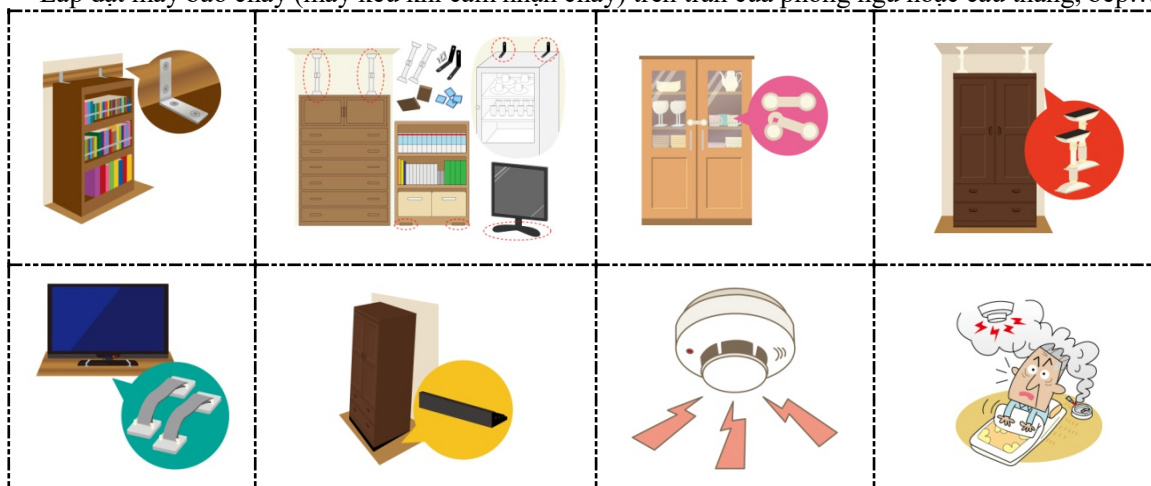
(2) Chuẩn bị đối phó động đất

- Việc cố định đồ nội thất trong nhà rất cần thiết.

- Khi xảy ra động đất lớn thì lí do tử vong nhiều nhất là do đồ nội thất đè lên. (trừ trường hợp sóng thần)

- Nếu có thể thì không để đồ nội thất lớn trong phòng ngủ.

- Lắp đặt máy báo cháy (máy kêu khi cảm nhận cháy) trên trần của phòng ngủ hoặc cầu thang, bếp...

2. Chuẩn bị đối phó bão – lũ lụt

Khi bão đến gần, hãy đóng cửa chớp (amado) lại để tránh những đồ bên ngoài bị gió thổi bay tới. Phòng trường hợp mất điện hoặc bị cắt nước, hãy xả nước vào bồn tắm (ofuro) thật đầy để trong trường hợp mất điện, nước trong toilet không thể xả được thì dùng nước từ bồn đó để xả khi đi vệ sinh.

Phòng trường hợp nước ngập vào nhà, hãy di chuyển những đồ quan trọng để ở tầng 1, hay đồ giấy báo sách vở, máy tính lên tầng 2 hoặc để ở chỗ cao hơn, hoặc là cầm đi. Kể cả ô tô hay xe máy nếu có thể thì hãy di chuyển đến nơi cao hơn.

Mưa lớn do bão kéo dài khiến cho nước sông dâng cao, dẫn đến việc có khả năng nhà cửa đường phố bị ngập lụt.

Trong thảm họa lũ lụt vào năm 2015, rất nhiều người bị nước ngập bao vây trước khi kịp đi lánh nạn khiến họ không thể sử dụng oto cá nhân được và phải nhờ đến trực thăng hoặc thuyền cứu trợ.

Khi có ngập lụt, nếu mực nước ngập đủ sâu thì có thể có khả năng bị chết đuối. Do đó để bảo vệ tính mạng thì cần thiết phải suy nghĩ trước xem đi lánh nạn ở đâu, lúc nào, và chuẩn bị sẵn đồ cầm theo khi đi lánh nạn để khi cần thì có thể nhanh chóng rời đi ngay.

3. Chuẩn bị đối phó thảm họa

(1) Chuẩn bị sẵn những thiết bị có thể nhận thông tin trong trường hợp xảy ra thảm họa

Nếu tải ứng dụng Phòng chống thảm họa của thành phố về máy smart-phone thì có thể đọc được nội dung bằng nhiều thứ tiếng do Đài phát thanh phòng chống thảm họa đưa lên khi có thảm họa.

Cảnh báo liên quan đến lánh nạn gồm 2 bước.

Chuẩn bị lánh nạn- Bắt đầu lánh nạn với đối tượng người già...

Những người bình thường chuẩn bị lánh nạn. Riêng đối tượng người cao tuổi, những người cần thời gian để đi lánh nạn thì đi lánh nạn ngay từ lúc này.

Chỉ thị lánh nạn ... Lánh nạn khẩn cấp

Có thể xác nhận nguy cơ ngập lụt quanh khu vực nhà mình ở thông qua Sơ đồ cảnh báo nguy hiểm của Thành phố. Trên SNS – mạng xã hội, có thể có thông tin cũ hoặc thông tin nhầm lẫn nên hãy nhận thông tin mới nhất từ Ủy ban nhân dân Quận (kuyakusho) hoặc từ Đại sứ quán để có hướng hành động.

(2) Chuẩn bị đối phó khi ở nhà

Hãy chuẩn bị nước uống, thực phẩm đủ trong 3 ngày và chuẩn bị để sẵn ở nhà những đồ phòng chống thảm họa như liệt kê dưới đây. (đèn pin, sạc điện thoại, đài radio, bếp ga du lịch, dụng cụ mở nắp hộp, bật lửa, đồ quần áo mũ giày đi mưa, găng tay bảo hộ, khẩu trang, còi, khăn bông, quần áo dự trữ để thay đổi, túi bóng nilon, thuốc các loại...) Hãy trao đổi trước với người nhà về cách liên lạc và địa điểm tập trung khi có thảm họa xảy ra.

(3) Ngày thường hãy làm quen với hàng xóm xung quanh để có thể giúp đỡ lẫn nhau khi có thảm họa xảy ra.

Khi có gì không hiểu hoặc có gì khó khăn, hãy nhờ đến sự giúp đỡ của hàng xóm.

Hãy tham gia các buổi huấn luyện phòng chống thảm họa tại khu vực mình sống, hoặc những buổi huấn luyện “giao - gửi - nhận” do trường học của con cái tổ chức.

(4) Đến địa điểm lánh nạn

Những nơi có thể ngủ lại qua đêm khi xảy ra thảm họa như động đất, lũ lụt với qui mô lớn khiến cho nhà cửa bị hư hỏng, bị mất điện, cắt nước... và không thể sinh hoạt ở nhà được, những nơi như vậy gọi là địa điểm lánh nạn. Những nơi như trường học... được chỉ định làm địa điểm lánh nạn.

Hãy xác nhận trước xem quanh khu vực mình sống thì nơi nào là địa điểm lánh nạn. Địa điểm lánh nạn là nơi mà bất kỳ ai không thể sinh hoạt được ở nhà cũng có thể đến. Ở địa điểm lánh nạn, ngoài thông tin, còn có thể được cung cấp lương thực.

(5) Tham gia bảo hiểm liên quan đến tai nạn hoặc thảm họa

Những người có xe oto hoặc nhà hãy tìm hiểu trước các loại bảo hiểm mà khi xảy ra hỏa hoạn, ngập lụt, hay động đất sẽ được nhận phí sửa chữa nếu có tổn thất, và tham gia loại bảo hiểm cần thiết. (Trong trận lụt năm 2015, rất nhiều xe bị ngập trong nước phải vứt bỏ, tuy nhiên những người đã tham gia bảo hiểm xe cơ giới có thể mua được xe cũ bằng tiền đền bù của bảo hiểm).

4. Làm gì khi có hỏa hoạn

- Khi có khói, hãy xác nhận xem nơi nào là nơi phát hỏa.
- Trường hợp ngọn lửa nhỏ thì có thể dùng bình cứu hỏa để dập lửa.
- Khi ngọn lửa cao quá đầu thì hãy từ bỏ việc dập lửa và chạy trốn.
- Để tránh hít phải khói, hãy dùng khăn ướt che miệng lại và khom người khi chạy trốn.
- Hãy hét thật to “kaji da” (Có cháy! Cháy rồi!) để báo cho hàng xóm xung quanh và liên lạc với Sở cứu hỏa. 119

Cách nói chuyện bằng điện thoại với Sở cứu hỏa

Sở cứu hỏa

Bạn

- “Shobo desu. Kaji desuka? Kyukyu desuka?” → Bạn hãy nói “Kaji desu, kite kudasai”
 (“Cứu hỏa đây, có cháy hay cấp cứu vậy ạ?”) (“Có cháy, xin hãy đến đây ngay”)
- “Jusho wa doko desuka?” → Bạn hãy nói địa chỉ hoặc nói tên tòa nhà gần đó
 (“Địa chỉ ở đâu vậy ạ?”)
- “Naniga moeteimasuka?” → Bạn hãy nói địa chỉ bị cháy và đồ bị cháy
 (“Cái gì bị cháy vậy ạ?”)
- “Kega wo shiteiru hito wa imasuka?” → Nếu có người bị thương, hãy kể lại tình trạng của họ
 (“Có ai bị thương không?”)

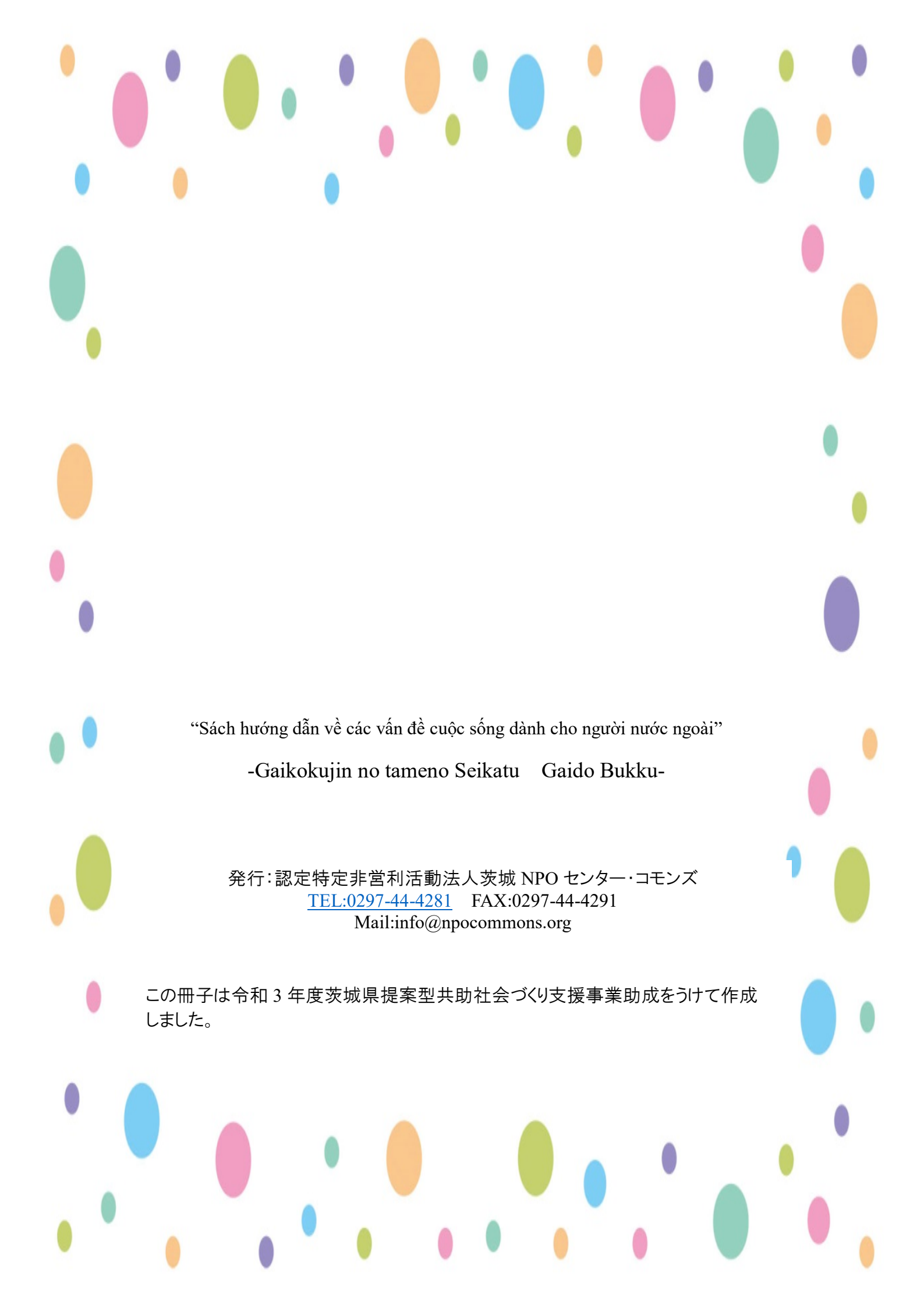
5. Khi có sự cố hạt nhân thì phải làm sao

Ở tỉnh Ibaraki có các nhà máy điện hạt nhân và các cơ sở liên quan. Khi xảy ra sự cố ở nhà máy điện hạt nhân, việc tránh bị phơi nhiễm các chất phóng xạ là rất quan trọng. Vì thế, cần phải thu thập thông tin xem cần phải làm gì.

Khi có chỉ thị “Okunai taihi” (Lánh nạn trong nhà), xin hãy ở trong nhà. Đóng tất cả các cửa sổ, tắt điều hòa, tắt quạt để không khí ở bên ngoài không vào trong nhà. Những người đi từ ngoài về phải thay quần áo, rửa sạch mặt và tay. (Bộ quần áo đã thay ra cho vào túi nilon). Nếu đang ở bên ngoài thì hãy đeo khẩu trang. Khi có “Chỉ thị lánh nạn”, hãy xác nhận kĩ khu vực đối tượng và thời gian bắt đầu cần đi lánh nạn, xác định địa điểm lánh nạn, rồi bình tĩnh tiến hành đi lánh nạn.

6. Địa chỉ giải đáp thắc mắc ※Khi gọi điện thoại, trước hết hãy nói nội dung cần trao đổi.

Nội dung trao đổi	Địa điểm trao đổi	Số điện thoại
Liên quan đến việc phòng chống thảm họa	Ban quản lý nguy cơ và phòng chống thảm họa – Thành phố (BOSAI KIKI KANRI KA)	

“Sách hướng dẫn về các vấn đề cuộc sống dành cho người nước ngoài”

-Gaikokujin no tameno Seikatu Gaido Bukku-

発行：認定特定非営利活動法人茨城 NPO センター・コモンズ

[TEL:0297-44-4281](tel:0297-44-4281) FAX:0297-44-4291

Mail:info@npocommons.org

この冊子は令和3年度茨城県提案型共助社会づくり支援事業助成をうけて作成しました。